

DISPUTATIO THEOLOGICA
Pro VIII. Artic. Form. Conc.

DE

PERSONA CHRISTI,

QUAM

Deo Opt. Max. Benedicente,

PRÆSIDE

*Plurimum Reverendo, Praclarissimo & Excellentissimo
Viro,*

DN. M. GEORGIO C. ALA-

NO, In Regia Academia Aboënsi, S. S. Th. Professore
primario, Utriusq; Ecclesiæ Aboënsis ac Nummen-
sis Pastore Vigilantiss. Præceptore, Mæcenate
& Nutritio suo propensissimo, publico

Examini submittit

MARCUS GEORGII HELSINGIUS
Nylandus.

Ad diem Novembris Anni 1655.

Horis Matutinis consuetis.

A B O Æ

Excusa à PETRO Hansen Acad. Typogr.

Reverendissimo in Christo Patri,

DN. M. PETRO J. BIUGGE, Dicesios Wiburgensis Episcopo celeberrimo; Consistorij Ecclesiastici Præsidi gravissimo: patrono & Meccenati suo, humili animi observantia æternum devenerando,

Plurimum Reverendo & gravissimo Viro,

DN. M. MATTHIÆ IACOBÆO, Utriusq; Ecclesiæ Wib. Pastori vigilantiss. Consistorijq; seniori & Archipræp. dignissimo: Promotori reverenter suspiciendo.

Reverendisq; præclarissimis Viris,

DNN. MM. Consistorij ibidem **ADSESSORIBUS** Gymnasijq; **LECTORIBUS** dextrissimis, Præceptorib. nuper fidelissimis, nunc promotorib. quovis obsequij & honoris, cultu jugiter prosequendis.

NEC NON

Reverendis, Clarissimis & venerabilibus Viris,

DN. ZACHARIÆ J. STACHÆO, Ecclesiæ Dei in Perno Pastori fideliss. ejusdemq; ut & vicinarum Præposito attentiss. Nutritio hæctenus suo liberaliss. fautori & Evergetæ, piè devoteq; colendo.

DN. M. HEINRICO CARSTENIO, Utriusq; Ecclesiæ Borgoënsis Pastori percelebri, fautori & benefactori plurimum honorando.

DNN. MM. Scholæ Helsingf **MODERATORIBUS** longè meritissimis, ut non ita pridem Præceptorib. Charissimis; ita nunc promotoribus, magnopere venerandis.

Primitias Has Academicas in debitum, pro beneficijs grati animi Symbolum dedicat & offert.

Resp.

D. O. M. A.

De

PERSONA CHRISTI

THESIS I.

REcetè Form. Concor-
diæ authores. articulo de Cœna
Domini, illum qui de Christo agit, sub-
junxerunt. Quum enim D. Lutherus
Veram & substantialem corporis & sanguinis Christi, in sa-
cra Cœna præsentiam, ex verbis institutionis cœnæ fir-
miter demonstrasset, subinde ipsi à Cinglianis obijcie-
batur, Assertionem hac, veritatem corporis humani ne-
gari: quod in cœlo & terris, ubi celebrabatur cœna, si-
mul præsens adesse, non posset.

II. Verum hisce D. Lutherus obviam ivit, & luce
meridiana clarius ostendit, *tantum huic metui à ratione con-
ficto, tribuendum non esse, ut propterea à literali & vero sensu
verborum institutionis sit discedendum.* Nihil enim huma-
næ naturæ in Christo veritati obstare, si simul in terris &
cœlo præsens adesse statuatur, cum majestas illa ipsi ex
unione personali competat.

III. D. Luthero è vivis vix sublato, nonnulli, qui
Augustinæ confessionis & doctrinæ cœlestis à Luthero
reputatæ strenui defensores videri volebant, in medi-
um prodibant; asserentes, *humana natura in persona Christi,
ea non esse tribuenda, quæ sint supra, vel etiam contra humanas
illius, naturales & essentielles proprietates.* Atq; ita D. Lutheri

doctrinam de reali idiomatum communicatione, non modo sugillabant, sed & evertere conabantur..

IV. Opposuerunt se his alij Orthodoxi Theologi, inter quos & priores illos, hæc quæstio potissimum agitata est: *An divina & humana natura, & utriusq; proprietates, propter unionem personalem, realiter, id est, verè & reipsa in persona Christi invicem Communicent, & quousq; communicatio illa extendatur?*

V. Hanc nos quæstionem breviter disputatione præsentis expediemus. Erunt autem totius nostræ tractationis hæc primaria capita. 1. *Duas in Christo naturas personaliter unitas esse, & utramq; naturam in hac persona suas retinere proprietates essentielles, ostendemus.* 2. *Unionem hanc naturarum non sine earundem Communicatione factam esse probabimus.* 3. *De proprietatum seu idiomatum communicatione, ex unione duarum naturarum dependente, & quousq; ea extendatur, agemus.*

VI. Quod primum concernit, quando cum orthodoxa Ecclesia, Christum Deum & hominem esse, seu duabus constare naturis, divina & humana statuimus, non geminamus suppositum: sed ita duas illas naturas in Christo personaliter unitas esse docemus, ut non sint duo Christi, unus filius Dei, alter filius hominis; sed ut unus & idem sit, Dei & hominis filius.

VII. Nam filius Dei *ἀδύτουτος αὐτός* Ⓞ, integra & distincta divinitatis æternæ persona, adeoq; ab æterno verus, substantialis, perfectus Deus cum patre & spiritu sancto, in temporis plenitudine, humanam naturam *ἀνθρώπου* Ⓞ, id est, propria personalitate destitutam in unitatem personæ suæ assumpsit, ita ut Christus Jesus, jam in una
perfo-

persona sit verus, æternus Deus, ab æterno ex patre genitus, & verus homo è laudatissima virgine Maria natus. Verbum enim, ut pulchrè Augustinus, non accepit personam hominis, sed naturam; Et in æternam divinitatis personam accepit temporalem carnis substantiam. Non est hæc ἁλλοῦ, ἡγεῖ ἁλλοῦ, rectèq; veteri versiculo Christus θεὸς ὁμοιωθεὶς de se loquitur:

Sum quod eram, nec eram quod sum, nunc dicor utrūq;

VIII. Stabiliunt hanc assertionem sequentia scripturæ dicta, quæ affirmant; *Unum esse mediatorem Dei & hominum, hominem Iesum Christum*, 1. Tim. 2. 5. *Unum Dominum Iesum Christum, per quem omnia, & nos per ipsum*, 1. Cor. 8. 6. *Unum Christum pro omnibus mortuum esse*, 2. Cor. 5. 15. *Unum esse Virum puræ virginis, id est, Ecclesiæ*, 2. Cor. 11. 2. *Unum esse Magistrum Christum*, Matt. 23. 8. Ergò Christus unus est aut θεοῖα, aut ἕνος ἁλλοῦ. Non illud quia Deus & homo est. Ergò persona.

IX. Dum unitatem hanc personæ confitemur, non affirmamus, Divinam & humanam naturas in unam substantiam commixtas, neq; unam in alteram mutatam esse: sed docemus *utramq; naturam retinere suas proprietates essentielles: ut quæ alterius naturæ proprietates fieri nequeant. Nam salva proprietate utriusq; naturæ, & in unam Coeunte personam, suscepta est à majestate humilitas, & natura inviolabilis unita est passibili, inquit Leo in Epist. ad Flavianum. Nec consumit majestatem filij Dei veritas carnis aut veritatem carnis immensitas majestatis Dei, inquit Augustinus.*

X. Proprietates (verba sunt F C.) divinæ naturæ sunt; esse omnipotentem, æternam, infinitam, & secundum naturam, naturalisq; essentiæ proprietatem, per se ubiq; præsentem esse, omnia novisse, &c. Hæc omnia

neq; sunt, neq; unquam fiunt humanæ naturæ proprietates.

XI. Quia enim hæ proprietates divinæ naturæ non sunt accidentia, sed sunt ipsa divina essentia, non possunt alterius, seu humanæ in Christo naturæ proprietates essentielles fieri, nisi illam 1. simul essentia Deum esse, 2. & divinam essentiam, quæ priusquam montes fierent, aut formaretur orbis & terra, ab æterno fuit, in tempore coëxisse, absurdissimè statuatur.

XII. Eadem ratio est proprietatum humanæ naturæ: cujusmodi sunt: corpoream esse creaturam, constare carne & sanguine, esse finitam & circumscriptam, pati, mori, ascendere, descendere, de loco ad locum moveri, esurire, sitire, algere, æstu affligi; & si quæ sunt similia. Hæc neq; sunt, neq; unquam fiunt naturæ divinæ proprietates. Declarat Form. c. p. m. 737.

XIII. Cum enim naturæ distinguantur *διὰ τῶν ἰδιότητων αὐτῶν*, & confusis idiomatibus confunduntur naturæ ipsæ, si id quod proprium est unius, statuatur fieri proprium alterius. injuriosè proinde est in ipsum Deum, qui contrarium asserit: Deum mutationis expertem eidem subijcit: incorporeū membris corporeis induit: infinitum limitibus certis circumscribit: omnipræsentem certo loco includit &c. Imò Deum, Deum esse negat.

XIV. Atq; sic id. quod primum in hisce thesibus expedire volumus. compendio repetimus. Duæ naturæ, divina & humana, in Christo unam personam constituunt, in qua natura utraq; suas essentielles proprietates retinet, & unius naturæ proprietates essentielles, nunquam alterius naturæ proprietates essentielles fiunt. sequitur porro *secundum membram.*

XV. Cum

XV. Cum duæ naturæ in Christo ita unitæ sint ut ὁ φησὶ ἀμείνον constituant unum, mutua hinc naturarum oritur communicatio. Natura enim humana Christi in communionem hypostaseos καὶ λόγῳ pervenit, per quam subsistit; vicissim divina natura filii Dei corporaliter inhabitat in assumpta carne. Atq; sic natura humana divinæ habitaculum; divina verò natura humanæ ὑπὸς αὐτῶν & subsistentiam communicat. *Vera enim communicatio est unius inter plura distributio, & de eodem participatio.* Jam verò in Christo duæ naturæ participant de una λόγῳ ὑπὸς αὐτῶν. Ergò.

XVI. Naturarum hanc communionem ostendit Johannes c. 1. ῥ. 14. *Verbum caro factum est*, asserens carnem seu humanæ naturæ communicatam esse verbi ὑπὸς αὐτῶν. Et Apostolus Hebr. 2. 14. asserit; *quemadmodum pueri communicaverunt carni & sanguini, similiter ipse quoq; particeps factus est eorum.*

XVII. Argumentor. Si ergo λόγῳ particeps factus est carnis & sanguinis sicut pueri, realis est inter carnem, sanguinem & λόγον, seu inter duas naturas divinam & humanam communicatio. At verum prius, ergo & posterius.

XVIII. Major per se clarissima est. Nos enim homines revera carnis & sanguinis sive humanæ naturæ unde homines dicimur, reddimur participes. Minor planissime in textu habetur, in quo asseritur, sicut pueri communicarunt carni & sanguini; ita filius Dei παρασπλησιῶς μετοχῶν sive particeps factus est eorum.

XIX. Hinc etiam confitemur, quod Deus sit homo, & homo sit Deus; id quod nequaquam ita se haberet, si divina & humana natura prorsus inter se nihil revera
& reipsa

& reipsa communicarent. *Quomodo enim filius hominis filius Dei vivi verè dici posset.* Matt. 16. 16. *Quomodo filius Mariæ filius altissimi.* Luc. 1. 32. *verè appellari posset.* aut esset, si ipsius humanitas cum filio Dei non esset personaliter unita! atq; ita realiter, hoc est, verè & reipsa nihil prorsus, excepto solo nudo nomine cum ipso Commune haberet?

XX. prædicationes hæ, in quibus natura Christi humana de divina natura, & hæc de illa, non in abstracto, sed in concreto prædicatur, ut quando dicitur, Deus est homo, homo est Deus, filius Mariæ est filius altissimi, & similes; *personales ab unione personali nominantur.* Atq; sicut ipsa unio duarum naturarum realis est; ita quoq; prædicatio realis & vera erit, nec nomine tenus de homine Deus, de Deo homo prædicabitur.

XXI. Quia tamen Extra controversiam magnum pietatis mysterium est, *quod Deus est manifestatus in carne,* 1. Tim. 3. 16. quia unio est mirabiliter singularis & singulariter mirabilis, nec rationi cognita, nec in natura usitata; hinc nec ars rationis Logica, ullum prædicationis modum habet, ad quem prædicationes hæ referri possint. Quare & vulgo à Theologis Orthodoxis *inusu-tate,* à re inusitata dicuntur. Tantum de secundo Membro.

XXII. *Tertio* ex naturarum unione & Communicatio-
ne idiomatum seu proprietatum proficiscitur communicatio. Non enim naturæ nudæ, sed suis ditatæ & instructæ proprietatibus, personaliter unitæ sunt & qui naturâ principium proprietatum accipit inde præmanantia propria simul accipit. Ut enim sine calore ignem, sine humiditate aquam, dare non potes ita nec in reliquis rebus omnibus naturam & intimè inhoerentia propria separabis?

XXIII. In

XXIII. In hac verò personali naturarum arctissima unione & communicatione, tantò minus hæc idiomatum seu proprietatum communicatio negari potest, quantò arctior τὴ λόγος ὑποστάσεως & ejusdem idiomatum, quæ cum ὑποστάσει ἀδιαίρετος unum sunt, est conjunctio. At hypostaseos, ut ante ostensum, datur communicatio. Ergo & idiomatum divinorum τὴ λόγος, quæ ἀμέριστον & ταυτοῦ cum suis proprietatibus est, datur communicatio. Hac autem principij sui personalis unionis & naturarum communionis imitans rationem, & ipsa personalis est.

XXIV. Sed quoniam ex accurata sacrarum literarum lectione & consideratione, orthodoxi Ecclesiæ doctores notarunt, non esse unius generis propositiones, quæ de Christo usurpantur, distincta aliquot genera, seu diversos aliquos communicationis idiomatum modos, constituere necessum habuerunt.

XXV. Verum quia omnes illæ propositiones, quotquot ad præsens negotium pertinent, ad tres classes commodè referri possunt, hinc tria genera communicationis constituta (*licet Formula concordia Explicatores. Hutterus, Gerhardus & alij pro quatuor generibus certis argumentis militent*) quibus & nos contenti sumus, & eo quo in Form. concordia recitantur ordine, eadem considerabimus, ita ut 1. agamus de communicatione proprietatum 2. de communicatione operationum. 3. de communicatione Majestatis. Nam de ordine non est quod hic simus admodum solliciti, modo de re ipsa constet.

XXVI. Primum genus, quod Nazianzeno ἐπιζευξίς ὁμοούσιων. Cyrillo ἰδιωποιοῦσι; in scholis verò ubi tate communicatio proprietatum dicitur, est, quando ea, quæ

unius tantum naturæ, non seorsim quasi separate, sed toti personæ, quæ simul Deus & homo est, attribuuntur, sive Deus, sive homo nominetur.

XXVII. Hæ prædicationes primi generis ita subdistingvuntur, *ut aliæ sint*, ubi propria alterutrius naturæ prædicantur de personæ, *Et aliæ*, ubi propria humanæ naturæ prædicantur de filio Dei. Differunt ergo in eo hi modi, quod prior pro subiecto obtineat totam personam; posterior verò divinam naturam, sed in concreto, si ve subiectum hic est, filius Dei incarnatus.

XXVIII. Prioris modi Exempla sunt: *filius Dei sustinet omnia virtute verbi sui*, Hebr. 1. 3. *Iesus Christus heri & hodie, id est, ab æterno*, Hebr. 13. 8. *Christus mortuus est, resurrexit, sedet ad dextram patris* Rom. 8. 34. *Christus est ex patribus, quod ad carnem attinet*, Rom. 9. 5. *Christus morte affectus est carne*, 1. Pet. 3. 18. 1. Pet. 2. 21. Fundamentum hujus communicationis est *unitas personæ*. Cum enim post factam incarnationem persona Christi complectatur duas naturas distinctas, divinam & humanam, propterea utriusq; naturæ idiomata de personæ enunciantur, & ea quæ unius naturæ sunt, toti personæ rectè tribuuntur.

XXIX. Ne autem quis ea, quæ toti personæ tribuuntur, utriusq; naturæ proprietates esse, vel utriq; propria fieri putet, in scriptura nonnunquam particulæ distinctivæ adduntur, quibus proprietates suæ cuiq; naturæ vindicantur. Nam quanquam utriusq; naturæ propria toti personæ tribuantur; tamen hæc attributio fit respectu unius naturæ per communicationem idiomatum; respectu alterius per naturæ proprietatem. Sunt autem illæ particulæ, ut diximus distinctivæ, non separati

ratiuæ, & monstrant propter quam naturam hæc, aut ista propria toti personæ tribuantur

XXX. Posterioris modi exempla sunt: *respiciens ad me, inquit Iehova, quem transfixerunt, Zach. 12, 10, Authorem vitæ interfecistis, Act. 3, 15. Deus proprio suo sanguine acquisiuit sibi Ecclesiam, Act. 20, 28. Reconciliati sumus Deo, per mortem filij Eius, Rom. 5, v. 10. Proprius Dei filius pro nobis in mortem traditus, Rom. 8, 32. Dominum glorie crucifixerunt, 1 Cor. 2, 8.*

XXXI. Fundamentum hujus communicationis est. Quia filius Dei in temporis plenitudine humanam naturam in hypostaticos suæ unitatem assumpsit, ideò etiam omnia istius humanæ naturæ idiomata, verè & realiter sibi appropriat, & quidem tam verè ac realiter, ac si in propria sua Deitate eadem haberet. Hypostasis enim post factam incarnationem utiq; divinæ & humanæ naturæ communis est & eadem.

XXXII. *Non itaq; mere verbales sunt propositiones istæ primi generis: filius Dei est natus, passus mortuus, & contra; filius hominis est æternus; sed summè reales. Qui eas merè verbales stasuit, vel insigniter imperitus est; vel certe unionem personalem solvit. Nam enunciationes, quæ merè verbales sunt, falsæ sunt, cum scil. verba rebus non contentiant. Et si proprietatum vera non est communicatio, neq; naturæ veræ sunt unitæ,*

XXXIII. Quamvis enim (verba sunt Lutheri in confess. Majore) divinitas neq; pati, neq; mori potest, nihilominus tamen, quia divinitas & humanitas, in Christo unam personam constituunt, scriptura propter hypostaticam illam unionem, etiam divinitati illa omnia tribuit, quæ humanitati accidunt, & vicissim

humanitati, quæ divinitatis sunt. Et sane revera ita res sese habent: Hoc enim fateri te necesse est: *Hæc persona, monstrato Christo, patitur, moritur: Hæc autem persona est verus Deus. Rectè igitur dicitur: Filius Dei patitur. Etsi enim una ipsius pars, (ut sic loquar) divinitas videlicet, non patiatur, tamen ea persona, quæ Deus est, patitur in altera sua parte, nimirum in humanitate. Revera enim filius Dei pro nobis est crucifixus, hoc est, persona, quæ Deus est. Ipsa enim, ipsa, inquam, persona crucifixæ est, secundum humanitatem. Hæc ille.*

XXXIV. Quapropter verè filius Dei pro nobis est passus, sed secundum proprietatem humanæ naturæ, quam in unitatem divinæ suæ personæ assumpsit, sibiq; eam propriam fecit, ut videlicet pati, & pontifex noster summus, reconciliationisq; nostræ cum Deo causâ esse posset. Sic enim scriptum est: Dominum gloriæ crucifixerunt, 1. Cor. 2, 8. Et sanguine Dei redempti sumus, Act. 20.

XXXV. Ita quoq; hanc rem explicat Cyrillus, cujus verba in Concil. Chalced. hæc leguntur: sic illum dicimus & passum esse, non quia Deus Verbum in sua natura passus sit, aut plagas, aut clavorum transfixiones, aut alia vœnera susceperit (Deus namq; incorporalis extra passionem est) sed quia corpus illud, quod ipsius proprium factum est, hoc sustinuit, ideò hæc omnia pro nobis ipse dicitur passus. inerat enim in eo corpore, quod patiebatur, Deus qui pati non potuit. Et Leo Epist. 10. ad Flavianum inquit: *Filium Dei dicimus passum & mortuum, non in nature divine proprietate, sed in assumpta humane nature infirmitate.*

XXXVI. *Secundum genus communicationis idiomatum*
à Cyrillo *καινοποιία η̄ν̄ καινοποιήσις* à Damasceno
περίφρασις, communiterq; communicatio *ἀποτελε-*
μάτων sive operationum officij, dictum, *Est*, definiente
concilio chalcedonensi, *quando utraq; natura in Christo,*
agit cum communicatione alterius, quod cuiusq; propri-
um est.

XXXVII. De hoc concord. Declar. p. m. 746.
Quod ad rationes officij Christi attinet, persona non agit
& operatur, in seu cum una, vel per unam naturā tantum,
sed potius in, cum, & secundū atq; per utramq; naturam:
seu, ut concilium chalcedonense loquitur, una natura agit
seu operatur cum communicatione alterius, quod cu-
jusq; proprium est. Itaq; *Christus est noster mediator, re-*
demptor, rex, summus pontifex, caput & pastor. &c. non secun-
dum unam tantum naturam sive divinam, sive humanam, sed
secundum utramq; naturam.

XXXVIII. Fundamentum hujus secundi generis
est, quod filius Dei ideò assumpsit naturam humanam
& in eum finem facta est unio duarum in Christo natu-
rarum, ut officium redemptionis in utraq; cum utraq; &
per utramq; Christi naturam perficeretur. Nam si res-
demptio à morte, Diabolo, ira Dei & æterna damnatione
potuisset effici vel per divinitatem solam, vel per huma-
nitatem solam, frustra filius Dei fuisset incarnatus: sed
quia ea, quæ ad officium Messie pertinebant, non potu-
erunt per alterutram tantum naturam (stante veritate
justitiæ Dei) præstari; ideo divino decreto, ad redempti-
onem humani generis, facta est ineffabilis hæc duarum
naturarum in unam hypostasim unio. Et huc Paulus
respicit, cum Gal. 4, 5, ait: *Deum ideo filium suum misisse,*

factum ex muliere, & legi obnoxium, ut eos qui legi erant obnoxij, redimeret. Quapropter omnia opera, quæ redemptionis officium propriè concernunt, non unius sunt naturæ, sed utriusq; , quæ ideo *Apotelesmata* à patribus vocantur.

XXXIX. Hinc est, quod testimonia Sacræ Scripturæ Modo opus redemptionis toti personæ ascribunt; *Christus nos redemit à maledictione legû, factus pro nobis maledictum*, Gal. 3, 13. *Christus dilexit nos & tradidit semetipsum pro nobis oblationem ac victimam Deo, in odorem bonæ fragrantie*, ad Eph. 5, 2. Modo ad redemptionis apotelesmata divinam concurrere asserunt. *Iehova iustitia nostra*, Jer. 23, 6. *Postquam venit plenum tempus, emisit Deus filium suum, factum ex muliere, factum legi subiectum, ut eos, qui legi erant subiecti, redimeret*, ad Gal. 4, 4, 5. *Ad hoc manifestus factus est filius Dei, ut dissolvat opera Diaboli*, 1, Joh. 3, 8. Modo ad humanam Christi naturam opus mediationis quoq; pertinere ostendunt. *Semen Mulieris conteret caput serpentis*, Gen. 3, 15. *Filius hominis, venit ut servaret animas hominum*, Luc. 9, 56. Adde Matt. 26, 28. c. 9, 6, 1. Tim. 2, 5.

XL. Hinc istæ actiones *Theandrica* sunt dictæ, in quibus natura utraq; agit cum alterius communicatione, ut omnis divina actio quasi humanata; & omnis humana actio quasi Deificata, intelligenda sit.

XLI. Principale quidem in his agens est tota persona, cui ex utraq; natura constanti, ipsû ascribitur apotelesma, juxta illud, *Actiones & passiones sunt suppositorum*. Nec tamen *εὐεργεσίας* utriusq; naturæ confunduntur: utraq; natura agit, id quod sibi est proprium; verbo nimirum operante, quod verbi est, & carne exequente quod carnis est,

nis est, unum tamen est conjunctissimè unitarum & operantium naturam apotelesma. Et Christus, juxta Dionysii regulam, quam citat Damascenus lib. 3. c. 19. *τὰ θεὰ ἀνθρώπων, καὶ τὰ ἀνθρώπινα θεῶν*, perficit.

XLII. Illustrari hæc solent, similitudine gladii igniti, quam Damascenus lib. 3. c. 19. adducit. Hujus duplex est actio incisio & ustio; illa à natura ferri acuti, hæc à natura ignis in eodem gladio. Et commune quidem opus est, usta incisio, sive incisa ustio; unus tamen saltem gladius, unam suppositum. Sic in una persona Christi diversæ sunt actiones; sicut & diversæ proprietates, & actiones istæ realiter inter se distinctæ sunt, ad commune tamen apotelesma unitæ, communionemq; invicem habentes.

XLIII. *Tertium genus communicationis idiomatum*, ex Basilio dicitur *μετὰ ἁδοοῖς*, ex Gregorio Nysseno *μετὰ τοῖνα*, ex Apostolo Paulo *ἰπερψύωσις* nominatur; U-
sitate communicatio Majestatis appellatur. Est autem ex Damasceni descriptione L. 3. c. 13. *Quando divina natura filij propriam suam excellentiam, aut gloriam carnis communicat, manens ipsa impassibilis, & experta passionum carnis.* Idcirco divinæ naturæ proprietates, humanæ Christi naturæ in tempore donatæ, de ea enunciantur.

XLIV. Huc pertinent omnia illa dona, quæ humanitati, per unionem personalem sunt concessa: *tum insignes illa dotes, & finita dona creata, quæ humanæ Christi naturæ formaliter, habitualiter & subjectivè inhoerent: tum illa infinita & Vere divina dona, quæ per unionem hypostaticam, humanæ in Christo naturæ à divinitate ἁλόγως sunt communicata.*

XLV. Sed quoniam priora illa in creaturis quoque; ut angelis & pijs, licet gradu inferiore, inveniuntur: Et illis quibus potissimum se opponit in hoc articulo concordia, Christo homini illa concessa esse concedunt; de posterioribus nobis erit sermo. Ostendemus itaque; *humana natura Christi, in personam τὸ λόγῳ assumpta, & in persona filij Dei subsistentis; ex unione, & propter unionem hypostaticam, divina & infinita dona concessa.*

XLVI. Probabimus hoc 1. *generaliter*, postea *in specie ostensuri*, quæ præcipue idiomatica suam ἐνέσχεσαν per assumptam carnem exerant.

XLVII. Patet id 1. *in genere ab inhabitatione univærsæ plenitudinis divinitatis*. In quocumque; habitat tota plenitudo divinitatis corporaliter, eidem divina idiomatica communicata sunt. At in Christo habitat tota plenitudo divinitatis corporaliter. Ergo, Minor patet Ex coll. 2, 9. Matt. 11. 27.

XLVIII. Probatur id 2. *a modo subsistendi*. Quicumque; subsistit in divina & infinita hypostasi, ei etiam divina & infinita dona sunt communicata (quia non potest infinita hypostasis communicari sine aliis infinitis donis. Si quidem hypostasis τὸ λόγῳ non differt realiter à λόγῳ ipso & ejus attributis) At humana Christi natura subsistit in infinita hypostasi. Ergo ei divina & infinita dona sunt communicata.

XLIX. 3. *Illanatura, quæ exinanita est, ad divinam sublimitatem exalta & evecta esse dicitur.* ad phil. 2. v. 7. & seq. Hebr. 2, 7. At humana in Christo natura est exinanita. Ergo etiam eadem ad divinam sublimitatem est evecta. Major est Manifesta. Nam 1. post humiliationem, quæ

quæ in tempore facta, *Deus illum exaltavit, & dedit ipsi nomen, quod est super omne nomen, phil. 2, 9* 2. post illam, infra angelos ἐλάττωσεν, *eum gloria & honore coronavit Deus constituitq; cum super omnia opera manuum suarum Hebr. 2, 7, 8, 9.*

L. *Consentit a. nobiscum tota orthodoxa antiquitas, quæ secundum verbum Dei, verissime statuit, quicquid in tempore Christo datū, id ei respectu humanæ naturæ datum esse. Divina enim natura perfectissima, Celsissima & infinita est, ut illi dari nihil; Et immutabilis, ut accipere nihil possit.*

LI. *Addatur 5. his illud Leonis Epist. 22. Dicant adversarij veritatis, quomodo omnipotens pater, vel secundū quam naturam filium suum super universa provexerit, vel cui naturæ cuncta subjecerit? Deitas enim verbi, par in omnibus, & ὁμοῖος: ☉ est patri, atq; in temporaliter una eadem potentia est genitoris & geniti. Et mox Huic (divinæ naturæ) si addita potestas est, si illustrata dignitas, si exaltata sublimitas: minor erat provehente, quæ crevit, nec habebat divitias ejus naturæ, cujus indignit largitate. Sed talia sentientem in societatem suam Arrius rapit: cujus perversitati multum hæc suffragatur impietas.*

LII. Sufficiat hæc universaliter hoc modo demonstrasse; Jam ad specialem certorum idiomatum ostensionem pergendum esse Methodi ratio postulat.

LIII. *Quamvis autem tota divinitatis plenitudo assumptæ carni sit communicata, sex tamen divinitatis idiomatum potissimum Scriptura meminit, quæ in & per hanc carnem suas energias maxime exerunt. Sunt illa, omnipotentia, omniscientia, potestas vivificandi, potestas judicariæ, cultus adorationis, omnipresens. Hæc omnia & singula Christo secundum humanitatem concessa esse breviter probabimus,*

LIV. *Omnipotentiam esse attributum divinum, ipse Deus omni exceptione major testis est Gen. 17. v. 1. Ego sum Deus fortis omnipotens. At hæc Christo homini est concessa, sicut ipse fatetur Matt. 28. 18. Mihi data est omnis potestas in cælo & terra. potestas illa est potestas aeterna, Dan. 7. 14. Potestas omnis carnis Joh. 17. 2 ita ut omnia sint subjecta sub pedibus ejus & nihil illi non subjectum Heb. 2. 8. At hæc quid est aliud quam ipsa omnipotentia? Infinitum enim dominium, & quidem efficax, præsupponit infinitam potentiam.*

LV. *Omniscientiam humanæ Christi naturæ esse communicatam testantur illa, quæ asserunt 1. Christum sine mensura spiritum accepisse, Joh. 3. 34. 2. Christum novisse quicquid abstrusum est in cordibus hominum, Joh. 2. 25. Marc. 2. 8. 3. Omnes thesauros sapientiæ in Christo absconditos esse Coll. 2. 3.*

LVI. *Quod vis & potestas vivificandi, humanæ naturæ Christi, ex unione cum λόγω obtigerit, inde liquet quod secundum humanam naturam habet 1. Virtutem miraculose sanandi, Act. 10. 38. Luc. 5. 17. 24 2.° Vim mortuos resuscitandi, Joh. 11. 44. 1. Cor. 15. 21, 22. 3. peccata expiandi Joh. 6. 51. 1. Joh. 1. 7. c. 2. 2. 4. peccata condonandi Matt. 9. 4. c. 16. 19. Joh. 20. 23. 5. Quod ipseus caro & sanguis est cibus & potus vivificus, Joh. 6. 53. 54. 55. Matt. 26. 28.*

LVII. *Humanam Christi carnem, per unionem hypostaticam, potestatem Iudiciariam esse adeptam, hæc arguunt. Deus statuit diem, quo Iustus Iudicaturus est orbem terrarum, per eum virum, quem definiit Act. 17. 31. Dedit pater filio, ait Christus potestatem Exercendi Iudicium, quatenus filius hominis est, Joh. 5. 27. Quod ita Explicat Cyprianus in serm. de Ascens. Domini: Invisibilis Deus, visibilem*

bilem hominem ad dexteram suam recepit, & humilitatem carnis nostræ throno Judiciario honoravit.

LVIII. *De cultu adorationis religioſe*, quæ infinitam ſcientiã & potentiam præſupponit, (ſolus enim omnifcius omnium preces & ſuſpiria, ſolus omnipotens omnibus laborantibus & invocantibus ſuccurrere poteſt) res manifeſta eſt; in ejus communionem, interventu unionis perſonalis, humanam Chriſti naturam perveniſſe, probant. *Primò* Vaticinia, in quibus natiſcuro Meſſiæ cultus adorationis exhibendum eſſe, aſſeritur: Pſal. 72, 11. Eſa. 45, 23. Dan. 7, 14. At natiſciturus erat, qua homo, Ergò & Chriſto, qua homo, cultus adorationis debetur, *Secundò* dictum Apoſtoli ad phil. 2. 10. quo *Ex gratia datum eſſe Chriſto nomen ſuper omne nomen affirmatur, ut in nomine Jeſu ſe ſelectat omne genu.* At Chriſto ſecundum divinam naturam juxta quam ipſi naturã debebatur Cultus adorationis, ex gratia ille dari non potuit. Ergo ſecundum humanam naturam datum eſt ipſi adorabile nomen.

LIX. Addimus his *Quarto* orthodoxæ antiquitatis conſenſum. Magnum eſt & ſtupore plenum, carnem noſtram ſurſum ſedere, & adorari ab angelis, Archangelis, hoc ſæpius in mente verſans, exceſſum patior, ait Chryſoſt in c. 2 ad Hebr. *In Chriſto humanitatem, non ſolam aut nudam, ſed divinitati ſua unitam, qui adorare contempſerit, pœnã dabit* ait Auguſt. Tom. 10, de verb. Domini, Serm. 38. Caro inadorabilis eſt, ut creatura, unita autem Deo verbo propter ipſum, & in ipſo, adoratur, Damalc. l. 4. c. 2.

LX. Tandem λόγος cum aſſumpta humana natura ſuam omnipreſentiam communicaffe ſeu aſſumptam naturam humanam, in hypoſtaſi filij Dei, omnipreſentem eſſe, & operari omnia in omnibus, evincimus 1, *Ex manifeſtis ſeſteſtimonis*

testimoniis. ex Psal. 110, 2. *Quicumq; dominatur in medio inimicorum, ille non absens, sed omnipræsens est.* Dominatio enim talis prærequirit præsentiam, cum nemo in medio, nisi qui præsens, officium possit exequi, ad Eph. 1. 20. *Deus Christum constituit ad dexteram suam in caelestibus longe supra omnem potestatem.* Et mox v. 23. *qui omnia in omnibus adimplet.* Qui omnia in omnibus complet, is quoq; in propinquo adest secundum substantiam, & præsentissimus omnia in omnibus operatur. Confer Eph. 4, 10. Matt. 18, 20. c. 28, 20, Ioh. 3, 13. 2. *Ex unione personali ita argumentamur: Si Christus secundum humanam suam naturam non est ubicunq; est divina natura, sequitur Christum non ubiq; esse Θεὸν ὁμοῦπον.* Nam ubicunq; non est humana natura Christi, ibi Christus non est homo. At consequens est falsum. Ergo. Minor patet. caro enim ἀδιᾶσαυτ @, sive indistanter est unita τῷ λόγῳ; nunquam itaq; & nusquam erit absens à divina natura sed ubiq; locorum eidem præsentissima; quia unio hypostatica consistit in præsentissima naturarum περιχωρήσει & præsentissima naturarum præsentia. *Ubicumq; igitur Christus est Θεὸν ὁμοῦπον @, id est, simul Deus & homo, ibi etiam sua humanitate adest.* At ubique est Θεὸν ὁμοῦπον @. E. etiam Christus ubiq; sua humanitate adest. Hinc Oecumenius super Eph. 4, 10. *Nuda divinitate olim omnia implebat. In carnatus autem descendit, & ascendit ut una cum carne implet omnia.*

LXI. Et tantum pro instituti ratione de thesi; sam brevissime subijungimus reiectionem contrariæ doctrinæ.

LXII. Repudiamus itaq; atq; damnamus non tantum Nestorii, Eutychetis, Atrij & Marcionis blasphemos Etriores; sed etiam omnia falsa & absurda Sacramentarium dogmata, quæ prolixè recitat F. C. a negativa quinta ad finem usq; articuli octavi.

*Æterno DEO, Soli sapienti gloria per Jesum
Christum in secula, Rom. 16, 26, 27.*